

Yksityisen sektorin kuukausipalkat

Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten säännöllisen työajan ansio oli 3 091 euroa lokakuussa 2008

Tilastokeskuksen mukaan yksityisellä sektorilla kokoaikaisten palkansaajien säännöllisen työajan ansio oli miehillä keskimäärin 3 495 euroa ja naisilla 2 667 euroa lokakuussa 2008. Yksityisen sektorin kuukausipalkkatilasto kuvaa noin 637 000 palkansaajan tietoja, joista miehiä oli noin puolet.

Palkkojen hajonta vaihtelee palkansaajaryhmittäin. Palkkahajontaa kuvataan yleensä desiilipalkalla. Kaikkien palkansaajien säännöllisen työajan ansion desiilipalkat vaihtelivat yksityisellä sektorilla 1 849 eurosta 4 762 euroon. Mediaanipalkka oli tilaston mukaan 2 731 euroa, miehillä 3 156 euroa ja naisilla 2 407 euroa. Ylin desiilipalkka tarkoittaa palkkaa, jota vähemmän ansaitsee 90 prosenttia palkansaajista ja alin desiilipalkka palkkaa, jota vähemmän ansaitsee 10 prosenttia palkansaajista. Mediaanipalkka tarkoittaa palkkaa, jota vähemmän tai enemmän ansaitsee tasan puolet palkansaajista.

Palkkakehitykseen iän merkitys on huomattava. Palkkakehitys hidastuu jonkin verran yli 40-vuotiaiden ikäryhmän jälkeen, kun nuoremmissa ikäryhmissä kehitys on nopeampaa. Palkansaajien keskimääräinen ikä oli 42 vuotta. Ikävälillä 40–49 -vuotiaiden osuus palkansaajista oli suurin, noin 30 prosenttia. Alle 20-vuotiaiden ja yli 65-vuotiaiden ikäryhmissä oli alle prosentti palkansaajista.

Tilaston ansiokäsite säännöllisen työajan ansio sisältää kuukausipalkan, työaikalisät, luontoisetujen verotusarvon ja provision / myyntipalkkion keskimäärin kuukaudessa. Ylitöiden osuutta ei lasketa tähän ansiokäsitteeseen. Palkkatiedot on kerätty lokakuulta yhteistyössä työnantajajärjestöjen kanssa.

Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten palkansaajien lukumäärät ja säännöllisen työajan ansion desiilipalkat vuonna 2008 ammattiluokituksen pääluokan ja sukupuolen mukaan

Ammattiluokitus	Lukumäärä	Säännöllisen työajan ansion keskiarvo, euroa/kk					
		Naiset			Miehet		
		1. desiili	Mediaani	9. desiili	1. desiili	Mediaani	9. desiili
Yhteensä	636 757	1 768	2 407	3 897	2 000	3 156	5 333
1 Johtajat ja ylimmät virkamiehet	39 763	2 400	4 167	7 037	3 089	5 320	8 376
2 Erityisasiantuntijat	130 688	2 324	3 420	4 960	2 789	3 970	5 648
3 Asiantuntijat	216 987	1 982	2 578	3 705	2 306	3 147	4 637
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	79 741	1 891	2 369	3 010	1 930	2 630	3 998
5 Palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijät	88 635	1 631	1 925	2 442	1 700	2 161	3 117
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	691	1 250	1 650	2 318	1 461	2 143	2 509
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	19 819	1 763	2 199	2 948	1 895	2 515	3 463
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	18 904	1 620	2 045	2 700	1 860	2 461	3 797
9 Muut työntekijät	34 092	1 506	1 809	2 239	1 650	2 046	2 705
Tuntematon	7 438	1 779	2 387	3 309	1 970	2 749	3 831

Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten palkansaajien lukumäärät ja säännöllisen työajan ansiot vuonna 2008 ammattiluokituksen pääluokan ja ikäryhmän mukaan

Ammattiluokitus	Lukumäärä	Säännöllisen työajan ansion keskiarvo, euroa/kk						
		Yhteensä	alle 20	20-29	30-39	40-49	50-59	60-
Yhteensä	636 757	3 091	1 708	2 395	3 144	3 323	3 208	3 235
1 Johtajat ja ylimmät virkamiehet	39 763	5 301	..	3 195	4 911	5 539	5 559	5 471
2 Erityisasiantuntijat	130 688	3 942	..	3 002	3 850	4 166	4 184	4 167
3 Asiantuntijat	216 987	3 077	1 724	2 610	3 111	3 217	3 164	3 158
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	79 741	2 508	1 791	2 232	2 526	2 579	2 578	2 601
5 Palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijät	88 635	2 100	1 711	1 942	2 129	2 190	2 160	2 164
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	691	1 903	..	1 535	1 878	2 012	2 073	2 159
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	19 819	2 563	1 834	2 283	2 600	2 655	2 665	2 609
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	18 904	2 483	1 758	2 246	2 408	2 556	2 645	2 361
9 Muut työntekijät	34 092	2 029	1 593	1 937	2 097	2 063	2 036	2 061
Tuntematon	7 438	2 753	1 936	2 384	2 811	2 997	2 758	2 779

Tässä tilastossa on otettu käyttöön toimialaluokitus TOL 2008. Lisätietoja luokituksesta on saatavilla Tilastokeskuksen TOL 2008 –sivuilla:

<http://tilastokeskus.fi/til/tol2008.html>.

Sisällys

Liitetaulukot

Yksityisen sektorin kokoaikaisten kuukausipalkkaisten lukumäärät ja säännöllisen työajan ansiot koulutusasteen ja sukupuolen mukaan lokakuussa 2008.....	4
Laatuseloste: Yksityisen sektorin palkat.....	5

Liitetaulukot

Yksityisen sektorin kokoaikaisten kuukausipalkkaisten lukumäärät ja säännöllisen työajan ansiot koulutusasteen ja sukupuolen mukaan lokakuussa 2008

Koulutusala	Lukumäärä			Säännöllisen työajan ansion keskiarvo, euroa/kk		
	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset
Yhteensä	636 757	326 026	309 991	3 091	3 495	2 667
Perusaste	76 431	39 172	36 518	2 559	2 832	2 253
Keskiaste	227 005	113 994	113 012	2 598	2 898	2 295
Alin korkea-aste	133 034	56 122	76 912	3 139	3 648	2 768
Alempi korkeakouluaste	113 935	65 979	47 956	3 343	3 750	2 784
Ylempi korkeakouluaste	81 841	47 718	34 122	4 424	4 820	3 870
Tutkijankoulutusaste	4 510	3 039	1 471	4 999	5 254	4 474

Laatuseloste: Yksityisen sektorin palkat

1 Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tilaston tietosisältö ja käyttötarkoitus

Yksityisen sektorin kuukausipalkkatilasto ja tuntipalkkatilasto ovat vuosittain laadittavia tilastoja, jotka kuvaavat ansioita vuoden viimeisellä neljänneksellä. Palkkatilastoja käytetään pääasiassa työehtosopimustoiminnassa. Ansiotasoindeksin lopulliset tiedot ja palkkarakennetilaston tiedot perustuvat osittain yksityisen sektorin palkkatilastojen tietoihin.

Tilastojen perusaineiston muodostavat yksityisen sektorin työnantajajärjestöjen keräämät palkkatilastotiedot sekä Tilastokeskuksen järjestäytymättömiltä työnantajilta otostutkimuksella keräämät vastaavat tiedot. Tiedustelu koskee pääsääntöisesti kaikkia yritykseen työsuhteessa olevia palkansaajia vuoden viimeisellä neljänneksellä yhden kuukauden jaksolta. Tuntipalkkaisten tiedot kerätään pääosin kattaen koko viimeisen vuosineljänneksen.

Kuukausipalkkatilasto sisältää kokoaikaiset kuukausipalkkaiset palkansaajat, joiden palkkaus noudattaa säännöllistä työaikaa. Julkaistuissa palkkatiedoissa ei ole mukana osa-aikaisia. Osa-aikaisiksi katsotaan pääsääntöisesti henkilöt, joiden säännöllinen viikkotyöaika on yli 10 prosenttia alan yleistä työaikaa lyhyempi.

Toimitusjohtajat, harjoittelijat, oppilaat ja palkkaukseltaan normaalikäytännöstä poikkeavat eivät sisälly tilastoihin.

1.2 Käytetyt luokitukset, käsitteet ja tilastolliset tunnusluvut

Luokitukset

Tilastoa täydennetään Tilastokeskuksen ylläpitämällä luokituksilla ja tutkintorekisterin tiedoilla. Seuraavassa kuvaus käytetyistä luokituksista:

Ammattiluokitus: Tilastossa käytetään Tilastokeskuksen vuoden 2001 ammattiluokitusta, joka perustuu Euroopan Unionin yhteiseen ammattiluokitukseen ISCO-88(COM):iin.

Koulutusluokitus: Tilastossa käytetään Tilastokeskuksen vuoden 2006 koulutusluokitusta. Se noudattaa mahdollisimman tarkasti kansainvälisen koulutusluokituksen ISCED 1997:n koulutusalojen ja koulutusasteiden sisältöä. Koulutusasteeksi luokitellaan perusaste, mikäli palkansaajalla ei ole koulutusta tai hän on suorittanut tutkinnon ulkomailla.

Toimialaluokitus: Tilastossa käytettävä toimialaluokitus 2008 (TOL 2008) perustuu Euroopan unionin toimialaluokitukseen NACE Rev. 2:een. TOL 2008 on Eurostatin hyväksymä Suomen kansallinen versio. Se on johdettu NACEsta lisäämällä siihen 5-numerotaso kansallisia erittelytarpeita varten. Muutoin TOL 2008 noudattaa täysin NACE Rev. 2:a, ts. 1-4 -numerotasolla luokitukset ovat yhdenmukaiset. Palkkatilastojen vuoden 2008 tiedoissa käytetään toimialaluokituksia 2002 ja 2008.

Käsitteet

Kuukausipalkkatilasto

Kuukausipalkkatilaston ansiokäsitteenä on säännöllisen työajan ansio, joka sisältää seuraavat palkkaerät: peruskuukausipalkan sisältäen henkilökohtaisen ja palvelusvuosilisän, vuoro-, ilt- ja yötyölisän sekä säännöllisen sunnuntaityön korvauksen, luontoisetujen verotusarvon ja provision / myyntipalkkion keskimäärin kuukaudessa. Säännöllisen työajan ansio voidaan laskea myös tulospalkkioiden kanssa.

Tuntipalkkatilasto

Tuntipalkkatilastossa ansiokäsitteinä on säännöllisen työajan ansio ja kokonaisansio. Ansiotiedot esitetään laskettuina tehtyä työtuntia kohti. Tehdyllä työajalla tarkoitetaan sitä työaikaa, jolloin palkansaaja on tehnyt varsinaisia työtehtäviään. Tehtyihin työtunteihin lasketaan aika-, urakka- ja palkkiotyön tehdyt työtunnit sekä sunnuntai- ja ylityötunnit.

Säännöllisen työajan ansio sisältää aika-, urakka- ja palkkiotyöstä säännölliseltä tehdyltä työajalta maksettujen palkkojen lisäksi työaikaan liittyvät lisät (esim. vuorotyö- ja olosuhdelisät) ja muut erilliset lisät (esim. työajan

lyhennykskompensaatio ja luontoisetujen verotusarvo). Työajan lyhennyksistä maksettava kompensaatio on mukana niiden alojen osalta, joissa se maksetaan erillisenä palkanosana jokaisen palkanmaksun yhteydessä. Säännöllisen työajan ansioon sisältyvät tässä tilastossa myös sunnuntai- ja ylityöpalkan perusosat, mutta ei korotusosia. Kokonaisansio sisältää edellisten lisäksi sunnuntai- ja ylityöpalkan korotusosat.

Tilastolliset tunnusluvut

Keskiarvo: aritmeettinen keskiarvo, keskiarvon saamiseksi lasketaan yhteen kaikkien havaintojen arvot ja jaetaan se havaintojen lukumäärällä.

Mediaani: suuruusjärjestykseen asetettujen havaintoarvojen keskimäinen arvo, ts. ansio, jonka alittaa 50 % palkansaajista ja vastaavasti ylittää 50 % palkansaajista. Mediaani soveltuu keskiarvoa paremmin jakauman keskikohtaa mittaavaksi luvuksi, kun aineistossa on suuresti poikkeavia havaintoja.

Desiili: desiilien avulla jakauma jaetaan kymmeneen yhtä paljon tapauksia (esim. henkilöitä) sisältävään ”viipaleeseen”. Desiili ilmoittaa muuttujan arvot, joiden alapuolelle jakaumasta jää 10 %, 20 %, ..., 90 % tapauksista. Esimerkiksi 1. desiilin mukaisen ansion alittaa 10 % palkansaajista ja 9. desiilin mukaisen ansion alle jää 90 % palkansaajista.

1.3 Lait ja asetukset

Tiedonantamisvelvollisuus perustuu tilastolakiin (280/2004). Tilastotarkoituksiin kerättävät tiedot ovat lain mukaan salassa pidettäviä. Tilastokeskus käyttää tietoja tilastojen laatimiseen ja tutkimukseen. Tilastokeskus voi luovuttaa tietoja ainoastaan tieteellisiä tutkimuksia ja tilastollisia selvityksiä varten siten, että aineistoista on poistettu tiedot, joiden avulla yksittäinen henkilö tai yritys olisi mahdollista tunnistaa. Tietojen käsittelyyn tilastoja tuottaessa sovelletaan tilastolain lisäksi henkilötietolakia sekä lakia viranomaisen toiminnan julkisuudesta. Tietosuojavaatimukset rajaavat sen, mitä tietoja voidaan kerätä, miten tietoja voidaan käsitellä ja missä muodossa julkaista.

2 Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

2.1 Tutkimus- ja otoskehikko ja otos

Työnantajajärjestöt keräävät palkkatilastojen perustiedot omilta jäsenyrityksiltään. Tilastokeskus täydentää tietoja järjestäytymättömiä yrityksiä koskevalla otoksella.

Tilastokeskuksen omaa tiedustelua varten yritysrekisterin palvelutietokannasta poimitaan aktiiviset yritykset (ml. liikelaitokset ja seurakunnat), joilla on palkattua henkilökuntaa vähintään yksi palkansaaja. Tutkimuskehikon ulkopuolelle rajataan sektoriluokituksen mukaan seuraavat sektoriluokat: valtionhallinto, paikallishallinto, kunnat, kuntayhtymät, Ahvenanmaan maakuntahallinto, kansainväliset järjestöt ja kotitaloudet. Tutkimuskehikkoon viedään myös tieto yrityksen järjestäytyneisyydestä, mikäli yritys on työnantajajärjestön jäsenyritys. Tutkimuskehikosta muodostetaan yksityisen sektorin tutkimuskehikko rajaamalla pois yritykset, joiden toimiala on maa-, metsä- tai kalatalous, joiden palveluksessa on vähemmän kuin viisi palkansaajaa tai joiden kotipaikka sijoittuu Ahvenanmaan maakuntaan.

Yksityisen sektorin tutkimuskehikosta muodostetaan otoskehikko, johon poimitaan otostoimialoilla toimivat yritykset. Otostoimialat määrittyvät peittävyystarkastelun kautta. Peittävyystarkastelussa määritellään korkean järjestäytymisasteen toimialat, joissa työnantajajärjestöjen palkansaajien osuus koko toimialalla on noin 75 % tai enemmän. Näiltä toimialoilta Tilastokeskus ei poimi otosta. Peittävyystarkastelu ja ositteiden muodostus tehdään viiden vuoden välein otosuudistuksen yhteydessä. Viimeisin otosuudistus on tehty vuonna 2005.

Otantamenetelmänä käytetään ositettua yksinkertaista satunnaisotantaa palauttamatta. Poimintayksikkönä on yritys ja poimintaperusteina ovat toimiala ja yrityksen kokoluokka. Estimointia ja oman otoksen poimimista varten yrityksille muodostetaan ositetieto. Otantaositteiden muodostuksen lähtökohtana on yrityksen toimiala ja kokoluokka. Samankaltaista toimintaa pyritään viemään samaan ositteeseen. Otoksessa ositteen poimintatodennäköisyys vaihtelee toimialoittain.

Työnantajajärjestöjen keräämässä palkka-aineistossa vuonna 2008 oli noin 9 370 yrityksen ansiotiedot. Järjestäytymättömien yritysten otokseen poimittiin 2 989 yritystä. Näiden otosyritysten palveluksessa oli

otoskehikon mukaan runsaat 93 450 palkansaajaa. Tiedusteluun vastasi noin 75 prosenttia otoksessa olleista yrityksistä.

2.2 Estimointi

Otoksella kerätyt ja työnantajaliitoista saadut palkkatiedot eivät kuvaa vielä sellaisenaan koko yksityistä sektoria. Otoksesta ja vastauskadosta johtuen tiedot koko sektorin tasolla ovat vinoutuneet, sillä esimerkiksi pienten ja järjestäytymättömien yritysten tiedoista osa jää saamatta. Tästä syystä yksityisen sektorin palkkatiedot korotetaan perusjoukon tasolle käyttämällä Särndalin suhde-estimaattoria. Suhde-estimaattori antaa suuremman painon niiden yritysten lukumäärä- ja ansiotiedoille, joiden ositteissa vastauskato henkilökuntamäärällä mitattuna on suurinta ja/tai joissa otokseen poimitaan pieni osa yrityksistä.

Estimointi suoritetaan kahdessa osassa: järjestäytyneiden yritysten estimointikehikko ja otostoimialojen järjestäytymättömien yritysten estimointikehikko estimoidaan erikseen ositekohtaisesti. Järjestäytyminen määritetään tilastoajankohdan mukaisesti. Koska tutkimuskehikko poimitaan ennen tilastoajankohtaa, järjestäytyneisiin yrityksiin lisätään ne alkuperäisessä kehikossa järjestäytymättömiksi luetut yritykset, joiden palkkatiedot sisältyvät työnantajajärjestöjen keräämään aineistoon. Tutkimuskehikkoon lisätyistä uusista yrityksistä, joiden palveluksessa oli vähintään viisi palkansaajaa, muodostettiin oma jälkiosite. Tämän ositteen korotuskertoimeksi määritetään 1.

3 Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastokeskuksen perustiedot on kerätty otoksen avulla ja niihin sisältyy jonkin verran satunnaisvirhettä. Tilastokeskuksen otoksessa vastaajayritysten vaihtuvuus vuosittain aiheuttaa jossain määrin ansiotason heiluvuutta. Ansiotietoihin sisältyvä virhe on kuitenkin niin vähäinen, että tietojen voidaan katsoa kuvaavan hyvin yksityisen sektorin palkansaajien ansiotasoa.

4 Julkaisun tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Yksityisen sektorin palkkatilastot laaditaan vuosittain. Tilastovuoden tiedot julkaistaan tilastovuotta seuraavana vuonna Tilastokeskuksen kotisivujen Tuorein tilasto -palvelussa.

5 Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastokeskuksen kotisivuilla osoitteessa <http://www.tilastokeskus.fi/til/pal.html> on julkaistu taulukot yksityisen sektorin palkoista ammattiluokituksen ja koulutuksen mukaan. Kotisivuilta löytyvät myös tiedustelujen täyttöohjeet, lomakkeet ja käytetyt ammattinimikkeistöt. Yksityisen sektorin palkkatilastojen tuotannossa käytettävät metatiedot ovat saatavissa palkkatilastoista.

Julkaisu on tilattavissa osoitteesta:

Tilastokeskus, myyntipalvelu, PL 4C, 00022 Tilastokeskus

Puh. (09) 1734 2011

Faxi: (09) 1734 2500

myynti@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

6 Tilastojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2008 tiedot ovat vertailukelpoisia vuoden 2007 tietoihin nähden. Tietojen vertailtavuuteen vaikuttaa Elinkeinoelämän keskusliiton kuukausipalkkatiedustelussa 2008 toteutetut muutokset.

Tilaston otos uudistetaan säännöllisin väliajoin. Vuoden 2005 tilastoon tehtiin otos- ja menetelmä uudistus, joten tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähden. Tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat myös vuoden 2005 tilastoon tehty työnantajilta saadun aineiston korotus ja osa-aikaisuus käsitteen muutos.

Säännöllisen työajan ansio on julkaistu vuoteen 2003 saakka tulospalkkioiden kanssa ja sen jälkeen ilman tulospalkkioita.

7 Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Yksityisen sektorin palkkatiedot perustuvat sekä työnantajajärjestöjen jäsenyritysten että Tilastokeskuksen oman otosaineiston tietoihin. Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) julkaisee vuosittain palkkatilastokatsauksen jäsenyritystensä palkoista. Mahdolliset erot EK:n ja Tilastokeskuksen tiedoissa johtuvat tilaston peittävydestä ja käytetyistä menetelmistä.

Palkkarakennetilasto julkaisee vuosittain palkkatietoja sekä yksityiseltä että julkiselta sektorilta. Palkkarakennetilastossa eri sektorien ja palkkausmuotojen (kuukausi- ja tuntipalkkaiset) väliset tiedot ovat vertailukelpoiset.

Ansiotasoindeksi kuvaa palkkojen kehitystä sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Yksityisen sektorin lukumäärä- ja ansiotietoja on saatavissa myös työssäkäyntitilastosta. Ansiokäsitteenä on valtion veronalaiset tulot vuodessa.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Palkat ja työvoimakustannukset 2009

Lisätietoja

Eeva-Liisa Petäjä (09) 1734 3450

Aino Mustonen (09) 1734 2608

Vastaava tilastojohtaja:

Kari Molnar

palkat.yksityinen@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-3894 (pdf)
ISBN 978-952-244-127-0 (pdf)*